

royna at gloyma, so frægt sum hetta bar til at gera ... Og eitt gleddi hann: at hann ikki so mikið sum eina løtu hevði borið agg til Trónd. Tí var ikki lívið nóg tungt sum var at stríða seg ígjøgnum, um tú ikki eisini skuldi plágast av hatri til medmenniskju tini.

Ivar hongdi sagina á ein trænegla, rykti hugsunar-samur óksina upp úr høggu-stabbanum og dreiv hana fastari niðuri aftur.

Tá stóð Elin bráðliga í durinum. Hon hevði hendurnar upp fyrri andlitíð at verja tað fyrri veðrinum, meðan vindurin vavdi høgtíðsstakk-in hjá henni um leggirnar.

«Ikki lukkuligt sum veðrið leikar í, Ivar.»

«Ja, nakar beinleidis hoyterri er tað ikki í kvöld,» skemtadist Ivar, sum altíð dugdi so væl at taka til.

«Ingrid hjá Trónda er omankomin,» helt Elin fyrri og kom inn í viðaskúrinn. «Tróndur er so ónátturliga ringur í kvöld. Tey halda, tað er lungnabruni, tað heldur ið hvussu er Ingrid.»

Ivar styðjaði seg fram á óksarskaftið. So stóð hann og hugdi fram fyrri seg eina góða løtu, áðrenn hann svaraði.

«So, stendur so illa til, Elin?»

Elin streyk kavan burtur av sær:

«Hon sigur, at har er einki mannkyn undir lonini á Torvheggi í kvöld. Tróndur hevur givið báðum dreingjunum fri til jóla, og tey hava ongan at senda eftir doktara.»

Ivar stóð framvegis og hugdi fram fyrri seg, álvarsamur og innhugsin.

«So fari eg at royna, meðni, Elin.»

«Men tað er útideyðaveður á fjøllunum í kvöld,» helt Elin fyrri.

«Tað fer so ikki at bera til at lata Trónd liggja í hjálparloysi.»

«Men um tú nú sjálvur liggur eftirá, Ivar!» Hon hugdi hjálparleys upp á hann. «Minst eisini til, at Tróndur sanniliga ikki spardi teg, tann tíð tað var.»

«Nei, hatta havi eg iki gingið og minst til um dagarnar,» svaraði Ivar og sprændi, «tí gjørdi eg tað, høvdu vit ongantið fingið tak yvir høvðið aftur, Elin.»

Aftur rykti Ivar í Liðini óksina leysa og dreiv hana hart niður i aftur stabban.

Elin stóð og hugsaði um hetta, Ivar hevði sagt. Ájú, óivað mundi hann hava rætt í hasum, eins og hann altíð hevði allan rættin í tí, hann segði, Ivar.

Úti yldi vindurin um húsa-veggirnar, fokið var so tætt, at tú vart um at kóðna, meðan hurðin á viðaskúrinn

brestir upp og aftur á slitnum leikindum.

Tað kveldið fór Ivar í Liðini á longum, tjørubræddum skiðum suður eftir fjøllunum. Hetta var undan hjá honum, og tað gríslaði undir skiðufjalunum, har lyngur og mosi stóðu upp úr skarakavanum. Gøta var eingin, einans villini fjallaviddin. Men hesar viddir eru fjallabúgvum mein-kunnigar, hvørja steinpirr-una og hvønn kryplaðan runnin kenna teir. Og er eingin gøtan ella varðin at leiðbeina seg eftir, so er altíð skýferðing til at taka hjá teimum í myrkri og ódnar-veðri.

Um midnátarleitið kom ein einsamallur maður við longum seigligum fótafetum akandi á skiðum oman eftir høvuðsgøtuni í Røros. Gøtan var avkavað, øll sum hon var, vindeyguni gløddu blonk og myrk at honum til báðar síður, meðan klokkan í tí høga torninum á Røroskirkjuni slerdi tólv dynjandi sløg út um staðin. Men uppi í ovára kirkjugarði, har fjallabúgvarnir lógu grivnir, hvein norðanvindurin kaldur og einsljóðandi millum gravar-veksarnar, sum stóðu so avisaðir og svartir í jólnáttini ...

Ivar fekk heilivágin frá gamla doktara og helt í stundini aftur til fjalls. Og tess longur niðan, hann kom í fjallið, tess verri varð. Ein timan fyrri og annan eftir stríddi hann seg móti veðrinum, um at kóðna í øllum rokinum. Hann fekk illa hugt, og skegg og hár frystu. Av og á legði hann seg aftur undir onkun steinin at kroka og hvíla seg, men hetta var hættisligt, tí tá kundt hann stírdna. Eisini kendi hann, hvussu stövnurin var um at fáa vald á honum, og hvussu hættisligur hesin gesturin var, visti hann so væl, tí tað var deyðin.

Aftur mátti hann fáa skiðirnar upp á seg og halda á fjallaviddina. Timarnir gin-gu, stjørnurnar hvurvu millum skýggini handan fjøllini, og dagurin gránaði kaldur langt úti í eystri. Nú var bert eitt, sum Ivar í Liðini óttaðist: at hann ikki skuldi siggja Trónd aftur á lívi, og syndarligt hevði verið, um Tróndur skuldi farið av verðini, bert tí at hann ikki fekk heilivágin, tá hann hevði hann mest fyrri neyðini. Lungnabruni beindi fyrri mongum manni í hesum árum. Tá var eitt sindur órðvisi státt fyrr í tíðini, tí tá var altíð onkur í hvørjari bygd, sum dugdi at taka teimum av blóði fyrri sjúkuna.

«Nú er ikki at gevast,» segði Ivar við se gsjálvan og setti skiðirnar harðliga niðru í kavafonnina. Um morgunin stóð hann uppi á eggjartrom-

Hvat er hetta?

Onkur spyr óivað, hvat í ólukkan myndin visir. Jú, hetta eru tær leskiligastu øður, sum tiknar eru Skirisdag á Tvoroyri. Har suðuri er gamal siður at fara eftir øðu fyrrapartin Skirisdag. Hóast veðrið var vanaligt í ár, stormur og regn, vóru nakrir mans eftir øðum, og fingur teir nakrar spennir.

ini og hugdi í einum skáa oman í dalin og norður í Liðina. Nú var hann so útlúgvaður, at hann mátti styðja seg fram við furtrø-unum. Fokið var einki mink-að, og inni í skóginum lá kavin leysari. Skiðirnar gróvu djúpar foyrir gjøgnum fannirnar. Haran stakk stövtung og fór sær sjálvum upp og helt niðan í kjarrið, og rýpurar fóru flagsandi á flog at hildu málandi niðan í ásnarnar.

Ivar var ikki tann maður, sum plagdi at gevast á hendur. Hann var treiskur sum fjallið sjálvt og óttaðist hvørki veður ella vind. Í innaralummum hevði hann tað, sum skuldi bjarga granna hansara frá deyðanum. Og so eigasert at honum nakrantið kom til hugs nakrantið at ilkennast inn á Trónd fyrri alt tað illa, sum hann, tann tíð tað var, hevði gjørt imóti honum. Men nú vóru eisini tretivu ár liðin, og einki høpi var í at ganga og vera íminnin so leingi, og hevði tað ikki øll hesi strævnur árin, hann hevði havt, verið honum til stóra eydn, at hann ikki kendi til hatur.

Ongantið hevði Liðin tókst honum so drúgv og tung-gongd sum henda jólamorgun. Kaldasveittin spríkti út um hann, og hann ristist á beinunum, men hetta hugsaði hann einki stórvægis um, vónaði bert at náa fram, áðrenn ov seint var hjá Tróndi, tí synd hevði verið, skuldi nú Tróndur noyðast at doyggja frá øllum, sum nú alt var farið at blóma á Torvheggi hesi seinastu árin. Alt hetta hugsaði Ivar um, meðan hann kikkandi eftir ondini og deyðmóður roynði at styðja seg fram við trøunum.

Á døgurðamála var Ivar í Liðini komin í túnið á Torvheggi og roynði at loysa skiðirnar av sær, men fingrarnir vóru so stívir, at hann fekk ikki knútarnar upp.

Men ongantið hevði Ivar í Liðini kortini verið ráðaleysur ... Við bit og slit fekk hann knívin úr slíðaranum og skar skiðifjalirnar leysar. So fór

hann inn, dró vettirnar av hondunum og fór spakuliga yvir at seingini, har tróndur lá.

«Ert tú ringur, Tróndur,» segði hann og hevði seg fram yvir hann.

Tróndur á Torvheggi reiv eyguni sundur og gløddi at Ivari.

«Nú rindar tú hatta veðskuldarbrævið, og tað í stundini, annars beiti eg lensmannin eftir tær ... Hetta verður seinasta ávaringin, tú fært frá mær, so veist tú tað,» glefsaði Tróndur og skuldi setast upp undir seg.

Men Ivar í Liðini smilkaði bert góðsliga: «Tað er so rimiligt, at eg fari at gjalda, annað er ikki um at tala,» svaraði hann og triivaði í lummanum eftir dropaglasi-num.

Tá kom Ingrid at harr og roynði at fáa Trónd at sissast aftur. «Ivar hevur verið hjá doktoranum fyrri teg, Tróndur.»

«Doktoranum,» leikaði Tróndur í. «Líka fanin leggi eg í nakran doktara. Rinda hatta veðskuldarbrævið og tað í stundini, sigi eg!»

Ingrid visti sær eingi liv-andi ráð.

«Tróndur hevur ikki hugsað um annað enn verðina alt sitt liv, og nú liggur hann og meylar um pengar bæði dag og nátt,» eymkaði hon seg.

«Tú veist, at pengar mugu til her í verðini, skal nakað spyrjast burturúr. Einki lög-ið er í hasum, Ingrid.»

Ivar stóð framvegis við einum góðsligum brosi í eygnakrókunum, hóast hann var so niðurfyrkomin, at hann var um at signa. Tey frystu klæðini vóru nú farin at tána her inni í stovuhitanum, so tað rann úr teimum. «Eg verði helst noyddur at fara til hús at skifta og fáa okkurt turt upp á kroppin,» helt hann fyrri og skuldi fara. «Nú vóni eg, tú verður betur aftur, Tróndur.»

Annan jólamorgun var eisini Ivar í Liðini lagstur av lungnabruna. Hann gjørdi lítið um seg, lá mest og blundaði.

«Eg eri so móður, Elin, nú hevði verið gott at fingið eina hvíld. Stríggði hevur mangan verið, veist tú.»

Elin sat á tí blámálaða armstólinum og hevði seg fram yvir hann. Hann turkaði sveittan av pannu hansara við einum handklæði.

«Vit hava verið fátæk alt okkar liv, Ivar,» segði hon.

Men tá ristí Ivar í Liðini við høvðinum:

«Nei, fátækur havi eg ongantið verið, Elin góða.»

Elin noyddist á fótur og yvir at vindeyganum, so Ivar skuldi ikki siggja, at hon græt. Og nú gjørdist bráðliga so merkiliga kvirt og hugnaligt í tí litlu stovuni í Liðini. Úr ovnum høyrdu hvøllir brestir frá bjarkarviðinum, meðan tann gamla klokkan á bróstinum seinliga prátaði sitt prátt, sum vildi hon leingja teimum um tíðina, sum inni vóru.

Elin mátti vyri aftur at seingini. Við skelvanum hondum ein kindi hon Ivari eftir kjálkunum, men fekk einki orðið upp.

Tá fór kirkjuklokkan niðri í bygðini at ringja. Klokku-ljómurin barst út um tann kavaklædda skógin og røkk eisini norður í Liðina. Tónarnir brutu sær leið so finir og skærir inn gjøgnum teir smáu, frystu rútnar og fingur hesi bæði fólkinu at lýða á.

«Hon ljóðar so vakurt í dag, kirkjuklokkan,» segði Ivar og fór at hosta. Hann hevði soverðan sting fyrri bróstinum.

Og løtu seinni helt hann fyrri:

«Hon ringdi eisini vakurt, kirkjuklokkan, hin jóladagin tá tú stóðst brúður, Elin.»

«Hon ringdi eisini fyrri tær tann dagin, Ivar.»

Elin roynði at byrgja grát-in inni.

Ivar lá eina løtu, áðrenn hann aftur fekk orðið fyrri seg.

«Nei, vakrast ringdi hon fyrri tær, kirkjuklokkan ... tí tú ert vakrasta brúðurin, hon hevur ringt fyrri, síðani hon varð hongd upp í tornið her uppi millum fjalla.» Hann roynði at brosa.